

Здійснивши аналіз проблеми інноваційної сприйнятливості менеджера дошкільної освіти, можемо зробити висновок, що вона включає в себе наступні напрями: сприйняття інновацій, особистісні характеристики фахівця, що визначають його ставлення до нового, процес «інтеріоризації» сприйнятих ним інновацій, самоставлення і ставлення до інших суб'єктів інновацій, стратегії самоствердження, соціально-психологічні характеристики управлінця як учасника колективних інновацій, інноваційні компетенції, пов'язані з виконанням професійних функцій.

Сьогодні сучасний заклад дошкільної освіти являє собою складну систему, яка динамічно розвивається та вимагає якісного і грамотного управління. Практика педагогічної діяльності свідчить, що колектив на чолі з керівником-новатором досягає неабияких успіхів у професійній діяльності, сприяє ефективним результатам освітнього процесу, має усі передумови для досягнення нових результатів у царині дошкілля. Адже якість дошкільної освіти для керівника – висока оцінка діяльності педагогів батьками і дітьми, підвищення престижу та іміджу закладу дошкільної освіти; збереження здоров'я дітей, раціональне використання часу дітей і педагога; успішність діяльності педагогів і дітей; повне засвоєння обраної освітньої програми та якісна підготовка дітей до школи [3, с. 71].

Список використаних джерел

1. Балашова Е. А. Организационная культура учителя [Електронний ресурс] / Е. А. Балашова, Т. А. Юдкина. Режим доступа: <http://festival.1september.ru/>
2. Крутій К. Л. Інноваційна діяльність у сучасному дошкільному закладі: методичний аспект / К. Л. Крутій, Н. В. Маковецька. Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2004. 128 с.
3. Крутій К. Л. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в дошкільному навчальному закладі: монографія / К. Л. Крутій. Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2006. 172 с.

КУЗЬМА Д. В.,
КУЗЬМА-КАЧУР М.І.,
Мукачівський державний університет, Україна

КОМПЕТЕНТНІСНЕ НАВЧАННЯ – ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Сучасний урок – це урок, на якому присутній демократичний стиль спілкування, де діти вчаться здобувати знання, а не отримувати готові, де навчають не тільки словом, а й організованою справою, де створені умови для розвитку ініціативності, самостійності та набуття ще в шкільному віці досвіду вирішення проблем, реалізації власних можливостей як в освітній, так і в практичній діяльності.

Під компетентнісним підходом в освіті розуміється спрямованість навчально-виховного процесу на формування і розвиток компетентностей учня як кінцевого результату навчання. Поняття компетентності відповідно до Міжнародного департаменту стандартів для навчання, досягнення та освіти визначається як спроможність кваліфіковано проводити діяльність, виконувати завдання або

роботу. При цьому поняття компетентності містить в собі знання, вміння та навички і ставлення, що дають змогу особистості ефективно діяти або виконувати певні функції, спрямовані на досягнення певних стандартів у професійній галузі або певній діяльності [1].

С. Бондар подає таке визначення: «Компетенції – це здатність розв’язувати проблеми, що забезпечується не лише володінням готовою інформацією, а й інтенсивною участю розуму, досвіду, творчих здібностей учнів» [2, с. 9].

А. Савенко під компетенцією розуміє інтегральну якість особистості, що виявляється в загальній здатності та готовності її до діяльності [3, с. 40].

Н.Бібік аналізує компетентнісний підхід в освітньому процесі як переорієнтацію «з процесу на результат освіти в діяльнісному вимірі» і розгляд цього результату з погляду затребуваності в суспільстві, забезпечення спроможності випускника школи відповідати новим запитам ринку, мати відповідний потенціал для практичного розв’язання життєвих проблем, пошуку свого «Я» в професії, в соціальній структурі [4].

Набуття учнями системи знань, умінь та навичок спрямовано на формування їх компетенції. Тому компетентність і шляхи її формування слід розглядати як результат навчання.

Реалізація компетентнісного підходу в освітньому процесі передбачає дотримання низки дидактичних умов. Перша з них полягає в чіткому усвідомленні учасниками навчального процесу дидактичної специфіки, закладеної в поняття «компетентність» як педагогічної категорії, яка може характеризувати як певний етап в освітньому процесі, так і його кінцевий результат – результат освіти.

Таке тлумачення пов’язане насамперед з тим, що перелік освітніх компетенцій розглядається як вимога, як задана соціальна норма освіченості учня, необхідна для його подальшого ефективного функціонування в певній сфері людської діяльності, а оскільки набуття цих компетенцій відбувається поступово в процесі навчання, рівень компетентності учня на різних етапах навчання буде різним. Таке бачення свідчить про рівневий характер компетентнісного підходу в навчанні, про доцільність визначення певних послідовних рівнів у формуванні компетентності учнів.

Залежно від виду компетенцій (предметні, соціальні, особистісні) шляхи та терміни їх формування в учнів різняться. Таке формування може бути спеціальним (безпосереднім) або контекстним (опосередкованим) і здійснюватись упродовж будь-якого часу – однієї навчальної теми або протягом всього терміну навчання в школі. З цього факту випливає наступна умова реалізації компетентнісного підходу в навчанні – це чітке визначення вимог до кінцевого рівня сформованості базових компетенцій учнів та до основних етапів їх формування.

Науковці М.Горват та М.Кузьма-Качур зазначають, що «індикатором упровадження компетентнісного підходу на рівні шкільної практики є розвиток наскрізних умінь. Саме наскрізні уміння слугують підставою для інтеграції освітніх галузей в курсі «Я досліджую світ», так як дитина в молодшому шкільному віці сприймає світ цілісно» [5].

Учасники навчального процесу мають чітко уявляти структуру освітньої

компетенції або основні її інформаційні елементи, які необхідні учневі для набуття певного рівня компетентності. Якщо керуватись розумінням освітньої компетенції як системи знань, умінь, навичок і досвіду діяльності учня, структурованих навколо певної низки об'єктів реальної дійсності, необхідних для здійснення ним подальшої продуктивної освітньої діяльності, то зовнішньою ознакою компетенції буде її специфічний предметний, загальнопредметний або соціальний характер, який впливатиме на обсяг знань, умінь і навичок учня та на глибину його досвіду діяльності, необхідних для формування певного рівня компетентності. За цією ознакою відбувається класифікація компетенцій учнів, що дає змогу визначити пріоритетні сфери їх формування (освітні галузі, навчальні предмети, змістові лінії) [2].

Третьою взаємопов'язаною з попередніми дидактичною умовою є послідовність реалізації компетентнісного підходу на різних етапах та рівнях формування змісту шкільної освіти.

Формування змісту освіти відбувається декількома етапами. Перший пов'язаний з проектуванням змісту й має три основних рівні. Рівень загального теоретичного уявлення, формами фіксації якого є розроблення теоретичної концепції змісту освіти, визначення його складу, структури, функцій.

Таким чином, процесі модернізації початкової освіти, запровадження в ній компетентнісного підходу відбувається методологічна перебудова навчального процесу на принципах гуманізації і демократизації, спрямування його на особистісний розвиток молодших школярів, формування в них основних компетентностей.

Список використаних джерел

1. Зимняя И. Ключевые компетентности – новая парадигма результата образования/ И.Зимняя// Дайджест пед. идей та технологій. – 2004. – №1-2. – С. 11-14.
2. Бондар С. Компетентність особистості – інтегрований компонент навчальних досягнень учнів/ С.Бондар// Біологія і хімія в школі. – 2003. – № 2. – С. 8-9.
3. Савенко А. Аспекти компетентности/ А. Савенко// Директор школы. – 2004. – №6. – С. 40-48.
4. Бібік Н.М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування/ Н.М. Бібік// Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. – К.: К.І.С., 2004. – С. 47-52.
5. Кузьма-Качур, М. І. Нові підходи до формування природознавчої компетентності молодших школярів / М. І. Кузьма-Качур, М. В. Горват // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»: збірник наукових праць / гол.ред. Г.В. Товканець. – Мукачево: МДУ, 2017. – Випуск 2(6). – С.137-139

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>